

IN MEMORIAM

PROF. DR. SC. JURAJ HRASTE (1928.–2010.)

U nedjelju 25. travnja 2010. nakon duge bolesti, u svome domu u Rijeci preminuo je prof. dr. sc. Juraj Hraste, doktor stomatologije, specijalist pedodoncije i socijalne medicine, redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Na svečanoj komemoraciji upriličenoj na dan pogreba na Medicinskom fakultetu u Rijeci, a zatim i na posljednjem ispraćaju na riječkom groblju Kozala, uz članove obitelji, okupili su se i brojni prijatelji i kolege odajući tako posljednji pozdrav čovjeku s kojim će ih nedvojbeno trajno vezivati lijepe uspomene. U sjetnom ozračju, karakterističnom za prigode koje su sve prije nego oficijelna kurtoazija, nazočnima se u mislima i sjećanjima ponovila jedna osebjuna i nadasve dinamična životna priča drage nam osobe s kojom se toga dana samo fizički rastajemo.

Priča je započela 1928. u Konjicu gdje je rođen mali Jurica, kojega će zatim životni put odvesti u Zagreb gdje će 1948. završiti gimnaziju i upisati se na studij stomatologije na Medicinskom fakultetu gdje je 1956. i diplomirao. Profesionalnu karijeru započeo je u domovima zdravlja u Labinu i Benkovcu, nakon čega godine 1960. dolazi u Rijeku u kojoj će provesti cjelokupan radni i životni vijek. U početku je vodio Odjel za stomatološku djelatnost u Domu zdravlja, odnosno Zavodu za zaštitu zdravlja, a potom postaje voditelj Stomatološke poliklinike i savjetnik za stomatološku zaštitu. U međuvremenu je najprije završio posljediplomski studij, zatim je položio specijalistički ispit iz pedodoncije i socijalne stomatologije. a nakon toga je obranio i doktorsku disertaciju pod nazivom "Komparativno

ispitivanje oralnog morbiditeta kao indikatora zdravstvenog stanja i korištenja stomatološke zaštite". Nastavni rad započeo je 1961. na netom osnovanoj Višoj stomatološkoj školi u Rijeci. Nakon habilitacije izabran je za naslovnog docenta na Stomatološkom fakultetu u Zagrebu. Na Medicinskom fakultetu u Rijeci 1976. izabran je za docenta, četiri godine poslije za izvanrednog profesora, a od 1985. do umirovljenja 2001. djeluje u statusu redovnog profesora. Predstojnikom Katedre za stomatologiju na istom Fakultetu postao je 1982., a od 1988. vodi i Katedru za kliničku pedodonciju. Uz to od 1987. do 1991. bio je i voditelj Radne jedinice za znanstveni rad KBC-a Rijeka. Bio je voditelj međunarodnog projekta Svjetske zdravstvene organizacije *Health Care* za područje stomatologije u Hrvatskoj.

Osim na dodiplomskoj, sudjelovao je i u poslijediplomskoj nastavi na stomatološkim fakultetima u Rijeci i Zagrebu. Usavršavao se u Münchenu, Parizu, Genovi, Baselu, Budimpešti, Sofiji, Malmöu, Beču, Pragu, Milanu i Zürichu.

Posebna područja njegova rada bile su pedodoncija, socijalna stomatologija, oralna epidemiologija i povijest stomatologije. Iz tih je područja objavio osamdesetak znanstvenih i stručnih radova. Autor je četiriju sveučilišnih udžbenika i nekoliko skripata te koautor u više stručnih stomatoloških knjiga.

Aktivan član, a nerijetko i predsjednik, bio je u više stručnih i znanstvenih udruga kao što su Hrvatski liječnički zbor, Hrvatska komora dentalne medicine, Hrvatska akademija medicinskih znanosti i Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture.

Za svoj rad dobio je najviša priznanja Hrvatskoga liječničkog zbora i Stomatološke sekcije HLZ-a, a za doprinos u osnivanju kao i za cjelokupan rad u Hrvatskoj komori dentalne medicine dobio je Nagradu za životno djelo.

Kao istinski erudit, cijeloga se života zanimao za gotovo sva područja znanosti i umjetnosti. Posebno je bio zaokupljen glazbom te je ne samo sustavno pratio glazbena događanja, već je i sam dugo godina pjevao u nekoliko vrsnih amaterskih pjevačkih zborova. Njegova druga ljubav zacijelo je bila povijest, posebno povijest medicine i stomatologije. Zahvaljujući zarana stečenoj sklonosti i umijeću učenja iz povjesnice, neosporno je već na početku karijera, najprije na terenu, a zatim u Rijeci, svoja razmišljanja i aktivnosti usmjeravao u pravcu poboljšanja organizacije rada i afirmaciji znanstvenih inovacija u vlastitoj profesionalnoj sredini. Zahvaljujući

takvom pristupu i ustrajnosti, stomatologija u Rijeci uskoro je doživjela respektabilan napredak – podjednako u razvoju praktične kao i znanstvene zubne medicine, pa je prof. dr. sc. Juraj Hraste postao tako i njezinim neospornim nestorom.

Kao ljubitelj medikohumanističkih disciplina, zarana se usmjerio prema izučavanju medicinske prošlosti kraja u kojem je živio, posebno opće i nacionalne stomatologije. Logično je stoga da je, među inim, bio i jedan od prvih i najaktivnijih članova, a u jednome mandatu i predsjednik Hrvatskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture. Premda je u kasnijoj dobi manje objavljivao, i dalje je s puno žara sudjelovao u gotovo svim aktivnostima Društva pa je tako bio izabran i u Savjet *Acta medico-historica Adriatica*.

U ime Hrvatskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture, Uredništva i Savjeta časopisa *Acta medico-historica Adriatica*, hvala profesoru Hrastu, kolegi, prijatelju i učitelju za sve što je učinio za riječku stomatologiju, Medicinski fakultet i svekoliku riječku, odnosno hrvatsku medicinsku znanost.

Prof. dr. sc. Ante Škrobonja
*predsjednik HZDPZK-a i
glavni urednik AMHA-e*